

Foto: Adrian Timar

Costache BABII și Mircea ANDREESCU.

Ion PARHON

Omenescul aproape halucinant

După un basm, *Înșir'țe, mărgărite*, de Victor Eftimiu, restituit, împreună cu trupa de la „Nottara“, în straie surprinzătoare, cu minunat instinct histrionic și de o savuroasă teatralitate, urmat de lectura scenică, și ea modernă, cu vădite conotații actuale, după *Leonce și Lena*, de Buchner, pe scena de la „Odeon“, regizorul *Alexandru Dabija* a descins în spațiul dramaturgiei „absurdului“, oferindu-ne un spectacol incitant cu piesa *Așteptându-l pe Godot*, de Samuel Beckett, la *Teatrul „Sică Alexandrescu“* din Brașov. De pe scenă, unde spectatorii trăiesc emoția reprezentației la doi pași de interpreți, privirile publicului îmbrățișează sala devenită decor și populată de zeci și zeci de zmeie din hârtie, în timp ce, în spațiul de joc, aflăm un arbore, în secțiune, a cărui viață este animată uneori de seva ce curge, la vedere, prin „artere“. Ferit în bună parte de imaginile uzate ale crizei de sens și de comunicare, ori de tușa ostentativă a pulverizării raționalului, frecvent întâlnite în montările unor texte existențialiste, spectacolul oferă imaginea unui viu contrapunct între caracterul metaforic și poetic, totodată, al scenografiei și înfățișări de o izbitoare concretețe a mizanscenei, în care ne surprind și ritmul și densitatea jocului.

Foto: Adrian Timar

Mihai BICA și Marius CORDOS.

Gândul regizorului este împlinit cu o remarcabilă vitalitate de către interpreții veterani ai scenei brașovene, *Costache Babii* și *Mircea Andreescu*, în rolurile celor doi bătrâni, secundați cu aplomb de *Mihai Bica*, cel care îl întrupează pe misteriosul și stupefiantul Lucky, de *Marius Cordoș*, uneori parcă prea „nevrotic” în năbădăiosul Pozzo, și de puștiul *Sebastian Curta*, în rolul „băiatului”. În cele două ceasuri de „așteptare”, petrecute de protagoniști ca într-o „anticameră” a morții, se perindă prin fața ochilor gesturi, atitudini, replici, interjecții, tăceri de cele mai multe ori și ele grăitoare pentru o veritabilă și dezarmantă „iconografie” a bătrâneții, devenită personaj, în spatele căreia, ca o umbră, planează durerosul sentiment al solitudinii. Deloc apăsătoare, căci este mereu impulsionată de filioanele unui savuros comic de situații și de limbaj, această dramatică meditație asupra entropiei ființei și, în fond, asupra nefericitului destin ce traversează însăși condiția umană, este când și când iluminată de discrete note de comprehensiune ori tandrețe, în relația dintre Estragon și Vladimir, ori, la polul celălalt, de ivirea grotescului, adus pe scenă de tandemul Pozzo–Lucky. Percepute și restituite mai nuanțat, de către *Costache Babii*, cu o vădită preocupare de a „prelungi” în interiorul ființei acele mici jocuri și reacții prilejuite de ele din care nu lipsesc îndoiala și premonițiile funeste, și cu o explozivă sangvinitate, de către *Mircea Andreescu*, impresionant în suferința lui reală și disimulată, în clovneriile ori în cochetăriile cu sinuciderea, cele două personaje emblematice pentru opera autorului și, în bună parte, pentru teatrul absurdului, au aici meritul de a reuși să ne atragă „în joc” și să ne mențină trează emoția în desfășurarea can-can-urilor și a istorioarelor atât de bizare, cărora li se adaugă și ciudatul, foarte ciudatul

comportament al celor doi „vizitatori“, Pozzo, stăpânul, și înhămatul Lucky. Întregul discurs scenic, cu unele scene antologice prin coerența și rafinamentul construcției, așa cum este aceea în care „bătrânii“ devin spectatori ai demonstrațiilor de „dresaj“ realizate de Pozzo și Lucky, face loc câteodată și unor „hârjoneli“ golite de semnificație, unui exces de zel comic sau unor secvențe de o lungime neproductivă, din care izvorăște ori la care se asociază senzația de *dejà vu* ori de ușoară monotonie. Ele nu anulează, însă, farmecul de ansamblu al spectacolului, care, prin omenescul lui aproape halucinant, prin dimensiunea apocaliptică a „așteptării“ și a mesajului ei impus de regizor, ca și prin clipele de virtuozitate interpretativă greu de uitat, se înscrie între momentele importante ale dramaturgiei existențialiste pe scenele noastre.

Teatrul „Sică Alexandrescu“ din Brașov – Așteptându-l pe Godot, de Samuel Beckett, în traducerea lui Gellu Naum. Regia: Alexandru Dabija. Scenografia: Dragoș Buhagiar. Muzica originală și interpretarea: Dumitru Dabija. Distribuția: Mircea Andreescu, Costache Babii, Marius Cordoș, Mihai Bica, Sebastian Curta. Data reprezentației: 19 septembrie 2004.

Violeta ZONTE

Samuel Beckett și suferințele timpului nostru

Dintre toți dramaturgii contemporani, opinăm că Beckett reflectă în cel mai înalt grad, avatarurile timpului nostru. Cu toate că în *Destăinuirii* pretindea că nu este filosof, Beckett reușește să ridice anumiți termeni la rang de concepte. Iar unul dintre acești termeni este cel de „așteptare“, postulat în celebra sa piesă *Așteptându-l pe Godot*. Așteptarea este un concept beckettian deschis, care lasă totuși loc unui licăr de speranță. Dramaturgul ne învață că, în ciuda tuturor suferințelor și dezamăgirilor noastre, trebuie să ne situăm în „poziție de așteptare“. Însă enigmaticul Beckett nu ne dezvăluie pe cine și nici ce să așteptăm. Toate necunoscutele și proiecțiile așteptării sunt incryptate în numele de „Godot“. Astfel încât omul contemporan reeditează tragica așteptare a poporului evreu care, în ciuda nenumăratelor sale suferințe, îl mai așteaptă și azi pe Mesia.

Dumnezeul lui Beckett este definit printr-o suită de atribute negative; el este inert, insensibil, apatic, afazic și insensibil la suferința creaturilor sale. Antiheideggerian, Beckett pulverizează Ființa prin dominanța vocilor moarte și prin valul lacrimilor. „Lacrimile lumii sunt imuabile. Pentru fiecare om care începe să plângă, un altul, undeva, se oprește din plâns“. (Samuel Beckett, *Așteptându-l pe Godot*, trad. de Gelu Naum, Ed. Univers, București, 1970, p.42).

Este evident că, dramaturgul recrează din perspectiva actuală cogito-ul cartezian; „Cuget, deci exist“ devine la Beckett „Sufăr, deci exist“. Suferința de a fi este atât de mare, încât, pământul și văzduhul „e plin de țipetele noastre“. Paradisul a fost înlocuit cu Infernul, iar Pomul Vieții cu un copac negru, scheletic, bântuit de voci moarte și presărat de cenușă.